

agebatur de executione proquadam paga, cui mulier pro eius dotibus se opponere...

Omnes intertationes cessant in proposita facti specie, in qua firmo remanente viro in carceribus...

Conclusio autem predicta de sustinenda obligatione in medietate,atenus recipienda videtur...

Ad eandem quoque materiam in una Romana pro Martino Alterio cum Portia Uberina...

neque cogat ad viduitatem patiendam, ut observat Ursill, ad Afflicti. decif. 154. num. 1.

Atque in eadem causa disputatum fuit, posito quod dicta conclusio de salvanda medietate recipienda esset...

ANNOT. AD DISC. XCV. & XCVI.

De invalida obligatione mulieris, obquam remanet indotata, agitur in praxi frequenter...

ROMANA NUPTIARUM EXECUTIONIS, PRO BONAVENTURIS, CUM ASCORNEIS.

Causa disputata coram A. C. seu Prelato Iudice deputato cum interito exitus.

An nullitas obligationis mulieris ob excessum medietatis, dotis, ac indotationem exinde resultantem...

S U M M A R I U M.

- 1 Causa controversa. 2 De creditore agente contra debitorem debitoris...

- 3 De conclusione in validitate obligationis mulieris ultra medietatem dotis... 4 De ratione, ob quam jus dicendi de nullitate...

D I S C. XCVI.

Recta per Julium Bonaventuram de anno 1609. primogenitura scutorum 20. mil. in descendencia Camillii filii cum consensu...

Et quavis in dicta erectione primogenituræ accessisset consensus forte etiam obligatus dicitur Lavinia...

Negativam in hac facti specie dicebam videri probabilioris, siquidem Doctores hanc nullitatem firmantes, duas assignare videntur rationes...

Et licet pro ratione dubitandi cogitarem, quod sicut potioritatis privilegium, quod ex dicta ratione aequitatis...

gium trahentia ad filios, probare videbuntur id esse ex legis benignitate, eaque non expressa contrarium potius de jure dicendum esse...

Altera vero ratio appellationis actus ob presumptum dolum, vel metum, apta quidem est, ut etiam mulierem, vita non declarante...

Ideoque concludendo, cum sensu etiam veritatis, dicebam istam questionem esse potius facti, & applicationis quam juris, juxta singulorum casuum particularis circumstantias decidendam...

quibus re obligandi, vel aliis contrahendi voluntas tollatur, tunc prorsus insipida est dicta limitatio...

ASCULANA HÆREDITATIS SEU DOTIS, PRO FRANCISCO LIVEROTTO DE SCALZACANIS, CUM N. CARMIGNANA.

Casus disputatus coram A.C. incertus est exitus.

De materia dotis æstimatæ, vel inæstimatæ, & quando bona per dotantem uno, vel altero modo in dotem data dicantur.

S U M M A R I U M.

- 1 Facti series.
2 Referuntur DD. de materia agentes, & ex quibus resultat, bona data esse æstimata.
3 Mulieri magis expedit dotem consistere in quantitate, ac bona dari æstimata.

D I S C. XC VII.

Nitum fuit matrimonium inter Liverotum, & Carmignanam cum capitulis matrimonialibus per scripturam privatam initis, in quibus simpliciter dicitur matrimonium contrahi cum dote flororum quinque milium sequenti modo...

Et introducta causa coram A.C. per istam in prima controversia flororum 400. pro muliere iudicatum fuit ob non bene probatam simulationem; in altera verò prædii prædii restitutionem...

In hoc statu cum solo instrumento procedendum esset, five quod illud principaliter attendendum veniret ad probandam partium voluntatem...

bitandi ratio, non solum quia totius instrumenti contextus in unum verum aperit suadere videbatur dationem insolentem...

Suffragante etiam regula generali, ut in dubio bona censentur potius data æstimata cum vera æstimacione faciente emptionem, & venditionem...

Verum advertebam de instrumento prædicto nullam in proposito rationem haberi debere, sed procedendum esse cum capitulis matrimonialibus...

Inspecio autem capitulorum contextum, nil urgere videbatur quod unam, vel alteram speciem clarè concluderet, pleraque etenim generalia...

Quamvis autem ego ad causæ opportunitatem scribens, cum doctrinis, & decisionibus, advocatorum more, insisterem etiam super dictis generalibus...

Pura verò admittenda in hac facti specie suadere videbantur quod prædium prædictum datum esset tanquam species cum impropria æstimacione...

TUDERTINA SUPPLEMENTI LEGITIMÆ, AD PETITIONEM MARIE DOROTHEÆ DE CARROCCIIS, CUM MARIA LUDOVICA SORORE.

Responsum pro veritate.

An dos data per matrem in vita imputetur in legitimam. Et quid de dote data per patrem.

S U M M A R I U M.

- 1 Casus controversus.
2 Dos data correspondente ad rem propriam dotate non imputatur, quia non dicitur data de bonis dotantis.
3 Quomodo sit computandus usufructus.
4 An dos data per matrem imputetur in legitimam, & constituitur regula affirmativa.
5 De limitatione.
6 Declaratur illa propositio, quod in materia dotis omnes, excepto patre, habentur pro extraneis.

D I S C. XCVIII.

Uxor Maria Ludovica, filia Francisci de Carrocciis, iam defuncti, Herculi Clementi de Arancollis cum dote consistente in medietate bonorum paternorum...

Obijt deinde Eufrosina condito testamento, in quo instituta hæredes Maria Dorothea altera filia...

Pro ea rata, quam importare potest usufructus medietatis domus correspondente cessi Eufrosinæ, respondi imputationem præterendi non posse, quoniam imputationis questio cadit in bonis...

Prima enim responsio nullius videbatur momenti, quoniam etiam quando mulier seipsam dotando, vel alter pro ea data bona propria, adhuc ista dicuntur dari in dotem...

Prima enim responsio nullius videbatur momenti, quoniam etiam quando mulier seipsam dotando, vel alter pro ea data bona propria, adhuc ista dicuntur dari in dotem...

observari, prorsus erroneum meo iudicio est, iudaico more insistere in Consiliis, ac Decisionibus...

Primum enim administrum deducebatur ex incongruentia valoris dicti prædii, dum supponebatur longè infra dimidiam summam, pro qua assignatum erat...

Alterum administrum deducebatur ex qualitate viri, vel inopis, vel non ita pecuniosi, licet ea viri inopia, quam in proposito ponderant aliqui DD. ex dispositione...

Tertium specialiter ponderabam ex illis probationibus, quæ ex hac parte deducebantur per mediorem attestacionem circa simulationem flororum 400. ad pompam...

Econverso de fluctante inferebat instrumentum, nimis concludens, & quamvis vera esset propositio de qua supra, quod in discrepantia capitulorum...

ANNOT. AD DISC. XCVIII.

Cum est supra ad disc. 56.

SUMMARIUM.

dicitur termini compensationis, sed potius alii administratio-

- 1 Casus contraperse.
2 Sub nomine familie, qui veniunt, & legatum subsidium...

DISC. C.

Legavit quidam testator de Castro Bassanelle de familia de Celestinis, quamdam summam, cujus fructus...

Legavit quidam testator de Castro Bassanelle de familia de Celestinis, quamdam summam, cujus fructus...

Respondi, regulam assistere videri illis de familia, seu agnitione, quoniam licet familia vocabulum in eius lata significatione...

Absonum enim esse dicere, quod si tutor, ad cuius manus pecunia, alique effectus pupilli obvenierunt, illorum debitorem se constituendo...

Respondi, regulam assistere videri illis de familia, seu agnitione, quoniam licet familia vocabulum in eius lata significatione...

ANNOT. AD DISC. CXIX.

Ad materiam impensarum factarum, de quibus, earumque liberatione hic agitur, videantur deducta infra, in hoc tit. disc. 82. ubi an deterioratio localium, & vestium cedat damno viri, vel eius patris.

HORTANA LEGATI DOTIUM.

Consilium pro veritate ad petitionem

JULII CESARIS COLUMNÆ PRINCIPIS CARBOGNANI.

De legato sudiorum dotium praestandorum pauperibus puellis de familia, quibusnam puellis conyeniat, & an etiam conjunctis testatoris pro cognationem; & quid ubi non adsumt puellae agnatæ, vel in satis tenera ætate nuptiis incongrua.

presertim nimia modicitate fructuum singulo quoque biennio satis exiguum subsidium constituentium; ubi enim ad-

ra difficultas, de qua apud Dunozettum decif. 528. aliis decif. 110. part. 8. recent. ubi scilicet frater dotat quidem de bonis suis, sed reportat à forore renunciationem parentum, vel aliorum successorem, quia tunc pariter Statutum non intrat...

ANNOTAT. AD DISC. C.

Enotatum supra, disc. 6.

ROMANA RESTITUTIONIS DOTIS PRO HÆREDIBUS FRANCISCI N.

Ad instantiam JOSEPHI MAGNI fideiussoris,

CUM N.

Discursus pro veritate, iuxta quem per A.C. & Signaturam judicatum fuit.

Ad materiam Statuti Urbis 130. de dote per fratrem data, ut ad eundem reverti debeat, quomodo id intelligendum sit; & in qua specie dotis; & quid ubi mulier deedit cum testamento. Et de Statuto Januæ circa facultatem competentem, vel denegandam mulieri disponendi de dote, an intret, ubi dotis constitutio iam effectum sortita est cum matrimonio, quod postea detectum est nullum, unde dos remanet merè putativa.

SUMMARIUM.

- 1 Ex Statuto Urbis 130. de dote per fratrem data ad fratrem revertitur.
2 Fallit, si data sit ex bonis paternis.
3 Item data sit respectu ad renunciationem.
4 An dictum Statutum procedat, quando mulier deedit condito testamento.
5 De eadem conclusione, ejusque fundamentis, ut Statutum procedat etiam condito testamento.
6 De intelligentia Statuti deserventi dotem filius, & qua differentia inter tale Statutum, & istud.
7 De alia limitatione dicti Statuti.
8 De stipulatione reddendi mulieri, vel cui de jure, quid operetur.
9 De alio casu contraverse super Statuto Januæ.
10 Quod das bone fidei putativa habeatur pro vera dote ad omnes effectus, & privilegia.

DISC. CI.

Mortua Elisabetha per Franciscum fratrem dotata, sine filijs, condito testamento, in quo alterum quam dotantem heredem instituerat, inter dictum heredem, ac fratrem, vel ejus filios, orta est controversia fundata in Statuto Urbis 130. disponente dotem à fratre constitutam forori, ista sine filijs mortiente, ad ipsum dotantem, vel ejus heredes reverti debere, cujus Statuti dispositio in hac facti specie de plano intrabat, cum ageretur de dote per fratrem de bonis propriis ex sola fraterna charitate, licet quandoque obligatoria, constituta, unde non intrabat difficultas, de qua apud Caval. decif. 168. Merlin. decif. 32. num. 1. & decif. 38. post Cenf. & in alijs, ubi scilicet frater dotat Statuto exclusivo femine dotatæ à successione, & in exclusionis compensationem, quo casu Statutum non intrat, quia mulier dicitur dotata de suo; minisque intrabat alter-

ra difficultas, de qua apud Dunozettum decif. 528. aliis decif. 110. part. 8. recent. ubi scilicet frater dotat quidem de bonis suis, sed reportat à forore renunciationem parentum, vel aliorum successorem, quia tunc pariter Statutum non intrat...

Quare unica difficultas in eo consistebat, quod dicta Elisabetha non decesserat ab intestato, sed condito testamento, in cujus casu Statutum prædictum non intrare motivatur apud Merlin. d. dec. 32. n. 15. atque super hoc puncto de meo judicio pro veritate interrogatus fui, an scilicet hoc motivum, subsisteret, necne.

Respondi usque tunc mihi incertum esse, an hic punctus post dictam decisionem Merlini sub majoris dispositionis trutina positus esset, cumque dicta decisio verè talis in informante edita, sed etiam quia verè, ac principaliter consistit in alijs fundamentis an. 1. ad 31. hoc autem fundamentum motivatur ex solo sensu aliquorum, ut n. 14. & seqq. idedque dici non potest decisio Rotæ, sed potius privatum remanebat materiam discutere per rationes, & argumenta abique nota temeritatis.

Dicebam igitur, motivum prædictum deduci ex theorica Castrenf. in leg. si cum dorem, num. 11. ff. solut. matrim. firmante, ut disponente Statuto, quod filii in dote succedant, illud intelligendum sit jure hæreditario, & ab intestato, vel etiam ex testamento eorumdem filiorum favore ordinato, secus autem contra voluntatem testatoris; verum adversus hanc theoreticam duo dici possunt. Primo nempe, quod de illa satis dubitari potest etiam in suo casu, cum potius substantia voluntatis filiorum amplius legitimum filiorum ad rotam dotem, quam cortex, & figura verborum attendi debeat, ut de consimilibus Statutis deserventi filijs successione in dote habetur infra in Urbeveta fideicommissi, & in Bituntina fideicommissi disc. 104. & 106. & in alijs super successione necessaria filiorum in dote, & secundo, quod Castr. loquitur, ubi Statutum utitur verbo succedant, quod de sui natura hæreditariam qualitatem importat, secus autem, ubi alio verbo, vel termino utitur, puta habeant, obtimeant, lucentur, ut per Honded. conf. 16. lib. 2. Olach. decif. 20. n. 6. cum seqq. Merlin. de leg. lib. 4. tit. 2. qu. 3. num. 4. decif. 653. n. 7. part. 2. recent. Bituntina fideicommissi 28. Junii 1652. coram Alberгато edita in eadem Bituntina, de qua infra, disc. 104.

Dubitari tamen posse subjungebam de hac secunda responsione, que non multum tuta videtur, non quia distinctio non sit vera, & recepta, sed ex defectu applicationis, ex eo, quod dici potest, ut potius veritatem in prima parte distinctionis, dum Statutum utitur verbo revertatur, quod tantum commune videtur esse ejus ponderis, & nature, quale est verbum succedat, ut decif. 710. nu. 4. part. 1. recent. & Merlin. d. decif. 32.

Ponderabam etiam, quod cum Castrenf. & sequaces loquantur de filijs succedentibus in dote materna, non videtur ejus theoretica applicabilis ad causam hujus Statuti ob longam differentiam. Primo enim casu filii nihil deederunt de suo, sed agunt de merè lucrativa successione in bonis perfectè effectis de patrimonio mulieris, unde exorbitantia adesse dicitur huic, prohibendo liberam facultatem testandi, secus autem in secundo, in quo frater agit magis de causa onerosa, & pro reversione honorum ad suum antiquum dominum, seu ad primam suam causam, itaut Statutum inducere videatur præsumptionem, quod frater dotandum non liberè donare voluerit, sed cautivè, & sub implicita reversione cessante causa; adinstar ejus, quod lex disposuit de dote data filiz, juxta tex. in l. das a parte, Cod. de jur. dotium, qui utitur eodem verbo, seu termino, revertatur, unde propterea hæc substantia voluntatis statutum attendi potius debeat, quam formula verborum ponderata per Castrenf. ob notabilem diversitatem, ut supra.

Quamvis autem crederem motivum esse validum; attamen requirent, cujus intererat illud subsistere, insinuatam posse dubitari, de illius admissione ob dictas punctuatas decisiones, seu doctrinas contrarias, quæ juxta hodiernum pragmaticum stylum per judices aliud non examinando attendi solent, rejiciendo rationes, quæ ex juris principijs desumuntur tanquam Advocatorum ratiocinia; possimè, quia hujusmodi Statutum potius exorbitans reputari solet, ac strictè intelligendum est, itaut Rotæ apud Gratian. discif. 769. n. 83. & seqq. movaverit illud procedere, quoties mulier

